

Behandeling met niersteenverbrijzelaar bij nier- of ureterstenen

INHOUD

1	Wat is Extracorporeal Shock Wave Lithotripsy?	4
2	Verloop van de behandeling	5
3	Na de behandeling?	8
4	Mogelijke complicaties	9
5	Alternatieven voor een ESWL-behandeling	10
	Contactgegevens	11

Bronnen:

- *ESWL Information about your procedure from The British Association of Urological Surgeons (BAUS). Version 2021.*
- *European Association of Urology (2020)*
- *NHS The Oxford Stone Group (2020)*

Beste patiënt

In overleg met je behandelend uroloog werd beslist om je nier- of uretersteen te behandelen met een ESWL-toestel. We leggen in deze brochure uit wat deze behandeling precies inhoudt.

Heb je toch nog vragen? Neem dan contact op met je arts of de verpleegkundigen. Zij helpen je graag verder.

1 Wat is Extracorporeal Shock Wave Lithotripsy?

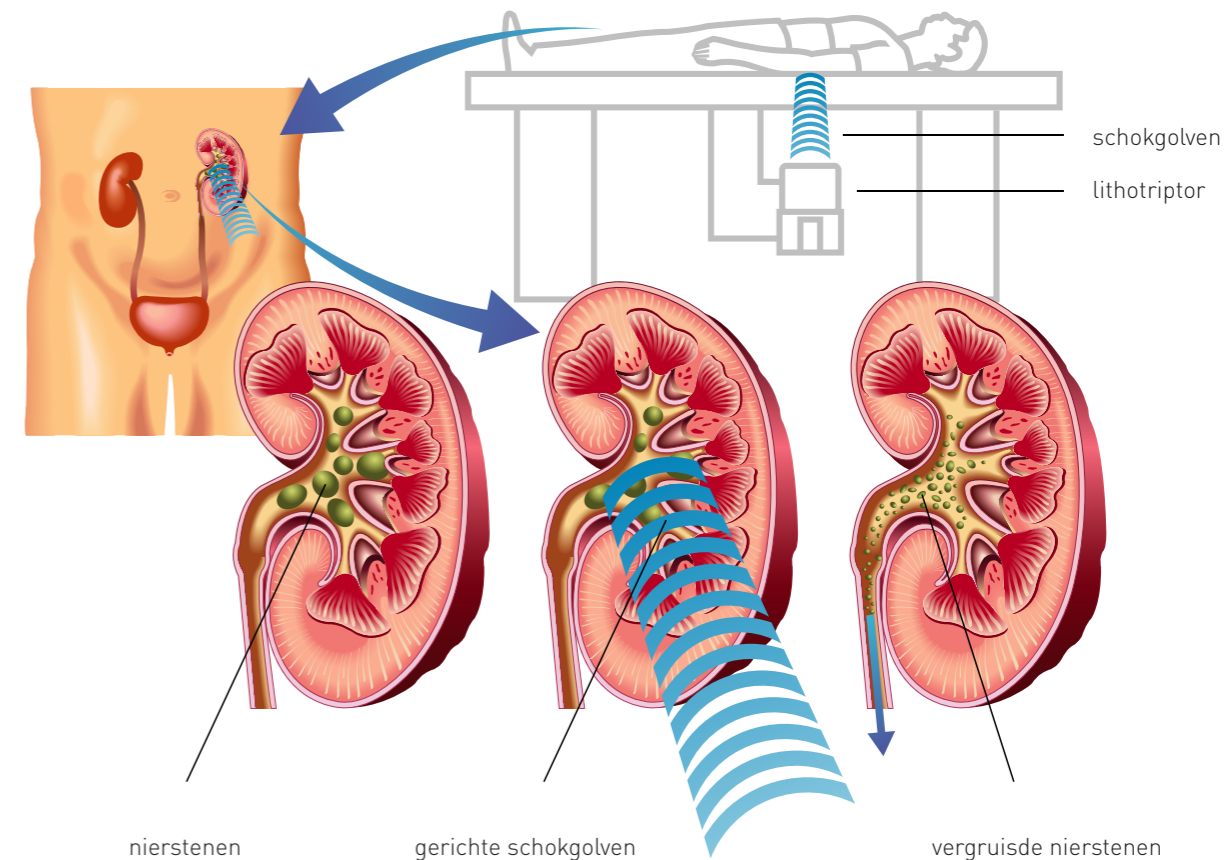
Sommige nier- of ureterstenen kunnen goed behandeld worden met Extracorporeal Shock Wave Lithotripsy (ESWL). Dit is een behandeling met een toestel (lithotriptor) dat schokgolven richt op een steen die dan in kleine stukjes en gruis breekt. Dit gruis plas je op natuurlijke wijze uit via de urinewegen in de dagen volgend op de behandeling.

Een ESWL-toestel kan maar op één steen tegelijk focussen. Elke behandeling beperkt zich dan ook maar tot die ene steen.

Het verbrijzelen van een steen is in principe pijnloos waardoor algemene verdoving niet nodig is.

HET IS BELANGRIJK DAT JE ONS VÓÓR DE PROCEDURE VERWITTIGT ALS JE:

- **zwanger** bent. Een ESWL-behandeling ondergaan terwijl je zwanger bent, kan de baby ernstige schade toebrengen.
- een probleem hebt met de **bloedstolling** door een aangeboren ziekte, doordat je **bloedverdunners** inneemt of als je **ontstekingsremmers** neemt. Bespreek in dat geval steeds je medicatie met je behandelend arts.
- een **urinaire ontsteking** doormaakt. De geplande ESWL-behandeling zal pas doorgaan na de behandeling van de urinaire ontsteking.

2 Verloop van de behandeling

VOORBEREIDING

- » Neem 1 uur voor de behandeling 1g Paracetamol en 75mg Voltaren zoals voorgeschreven door je arts. Bij bv. een allergie of nierinsufficiëntie kan je arts ook andere pijnmedicatie voorschrijven.
- » Je mag een licht ontbijt of licht middagmaal eten.

Meld je op het afgesproken uur aan met je identiteitskaart via een van de e-kiosken in het atrium. Je krijgt er een ticket waarop staat waar je verwacht wordt. Een verpleegkundige zal je ophalen in de wachtzaal en je verder begeleiden.

» Voorzie iemand die je na de behandeling naar huis kan voeren. Soms krijg je extra medicatie toegediend waardoor je niet meer zelf met de auto kan rijden.

BEHANDELING

- In de behandelkamer zal je gevraagd worden om een operatiehemdje aan te trekken.
- De uroloog en de verpleegkundige installeren je op de tafel van de niersteenverbrijzelaar. Dit is een speciaal bed dat ter hoogte van de nierstreek een uitsparing heeft die weggenomen kan worden. Via deze uitsparing kan de uitwendige niersteenvergruizer tegen je huid gedrukt worden.
- Het contactgebied (de ballon = een soort waterkussen) wordt met gel ingesmeerd en vervolgens tegen je huid gedrukt. Om een goed contact tussen lichaam en apparaat te waarborgen, wordt ook op je huid een ruime hoeveelheid gel aangebracht.

- Aan de hand van röntgenstralen wordt de niersteen opgespoord. De vergruizer wordt op die manier ook op de steen gericht. Zodra dat gebeurd is, worden de geluidsgolven aangezet waardoor schokgolven doorheen je lichaam gaan om uiteindelijk op de niersteen te botsen. Hierdoor valt de niersteen uiteen in kleinere fragmenten die wel via de gebruikelijke kanalen kunnen passeren. Soms zijn verschillende vergruissessies nodig om het gewenste resultaat te bereiken.

- ➔ De geluidsgolven zijn ongeveer elke seconde hoorbaar ('tak').
- ➔ De meeste patiënten voelen de geluidsgolf, maar ervaren deze niet als pijnlijk.
- ➔ Eén behandeling duurt ongeveer 60 minuten.

RESULTAAT

De slaagkans van de behandeling is afhankelijk van:

- de afmeting, locatie en hardheid van de steen
- het gewicht van de patiënt (overgewicht verkleint de kans op succes)
- de aanwezigheid van een ureterstent (zie ook p.9)

Vaak zijn meerdere ESWL-behandelingen nodig om de steen te vergruizen. Als het niet lukt om de steen met meerdere behandelingen volledig te vergruizen, dan moet een andere, aanvullende behandeling gevolgd worden.

Er is ongeveer 50% kans dat zich op vijf jaar tijd nieuwe stenen zullen vormen.

3 Na de behandeling

Om een snelle afvoer van gruis te bevorderen, wordt het aangeraden om **voldoende te drinken** (1.5l tot 2l plat water) **en te bewegen**. Forceer dit echter niet!

Meestal plas je het gruis of steenfragmenten gedurende de eerste dagen na de behandeling uit.

- Soms kan het langer duren voordat de stukjes verdwenen zijn.
- Soms zijn de steenfragmenten te groot om snel en vlot uitgeplast te worden: als zo'n groter fragment komt vast te zitten, dan ontstaat een 'nierkoliek' (zie p.9).

Je krijgt vanuit het ziekenhuis een zeefje mee om door te plassen. Het is zeer nuttig om de eerste dagen tot weken na de behandeling je urine te filteren. Zo kun je proberen om de steenfragmentjes op te vangen. Breng deze fragmentjes zeker mee naar je volgende consultatie zodat ze geanalyseerd kunnen worden.

4 Mogelijke complicaties

Het onderzoek is zeer veilig en verloopt meestal zonder klachten of complicaties. Volgende complicaties kunnen mogelijk optreden:

- » **Bloed in de urine** gedurende enkele dagen na de procedure
  - » **Blauwe plek** ter hoogte van de huid (waar de ballon contact maakte met de huid)
  - » **Urinaire ontsteking** door bacteriën die vrijkomen als de steen vergruisd wordt. In zeldzame gevallen kan de ontsteking zo ernstig zijn dat een ziekenhuisopname nodig is voor toediening van intraveneuze antibiotica
  - Contacteer steeds je huisarts of de dienst spoedgevallen als je kort na een ESWL-behandeling koorts (>38.5°) krijgt. Doe dit zeker als je gelijktijdig ook nog een pijnlijke nierkoliek (zie hiernaast) doormaakt.
- » **Nierkoliek**, dit is pijn in de nierstreek veroorzaakt door steenfragmenten die vanuit de nier door de urineleider richting de blaas gaan, maar vast komen te zitten. De urine die uit de nier komt, kan daardoor niet meer tot in de blaas stromen. Zo komt de nier onder spanning te staan, wat pijnlijk is. Een pijnstiller kan hierbij helpen. In zeldzame gevallen is de pijn zo hevig dat je naar de dienst spoedgevallen moet.
  - Als de steenfragmenten blijven vastzitten in de urineleider kan een operatie nodig zijn (deblokkering). Hierbij wordt een drainagebuisje geplaatst waardoor de urine opnieuw stroomt. Zo staat de nier niet meer onder druk en verdwijnt de pijn.

5 Alternatieven voor een ESWL-behandeling

Afhankelijk van de grootte en positie van de steen, kan er gekozen worden voor een alternatieve aanpak:

- » Als de steen erg klein is, kan je **afwachten** of het probleem zich spontaan oplost.
- » **Ureteroscopie**, dit is een kijkoperatie die met een fijne camera via de plasbuis uitgevoerd wordt. Dit gebeurt onder algemene verdoving. De steen wordt via de camera in stukjes gebroken met behulp van een lasertoestel. De brokstukjes worden meteen ook verwijderd. Vaak wordt voor of na deze operatie een ureterstent (Double J-stent) geplaatst.
- » **Percutane steenverwijdering**, dit is een punctie direct in je nier tot op de niersteen. Dit gebeurt onder algemene verdoving. De steen wordt via een hol buisje met speciale instrumenten verwijderd.

Elke procedure heeft specifieke risico's en slaagkansen

Neem contact op met onze dienst facturatie via facturatie@mijnziekenhuis.be als je wil weten wat een ESWL-behandeling kost.

Contactgegevens

Heb je nog bezorgdheden of nood aan ondersteuning, aarzel dan niet om ons te contacteren.

AZ Maria Middelaes

Secretariaat urologisch centrum

09 246 79 00

secretariaat.urologie@mijnziekenhuis.be

AZ Sint-Vincentius Deinze

Secretariaat urologisch centrum

09 387 72 87

Check mariamiddelares.be voor meer info over ons urologisch centrum.

Deze brochure is gedrukt op maxioffset.
Papier afkomstig uit bossen die duurzaam
worden beheerd.

VOLG ONS OOK OP:

[mariamiddelares.be](https://www.mariamiddelares.be)

Buitenring Sint-Denijs 30, 9000 Gent | 09 246 46 46 | info@mijnziekenhuis.be

Schutterijstraat 34, 9800 Deinze | 09 387 71 11 | info.deinze@mijnziekenhuis.be

AZ Maria Middelaes en AZ Sint-Vincentius Deinze hebben deze informatiebrochure met de grootste zorg opgemaakt.
Deze brochure is indicatief en vervangt de raadpleging bij je arts niet. Mocht deze brochure vergissingen of onvolledigheden
bevatten, dan zijn AZ Maria Middelaes, AZ Sint-Vincentius Deinze, hun medewerkers en artsen hiervoor niet aansprakelijk.

SAP 25714 - november 2024